

Karel Svoboda
Jabloňová 2929/30
106 00 Praha 10

svoboda.karl@centrum.cz

váš dopis značky / ze dne

naše značka

datum

vyřizuje / linka

NPS 08187/2019

2.9.2019

Müllerová/23

Věc: Vyřízení žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 123/1998 Sb.

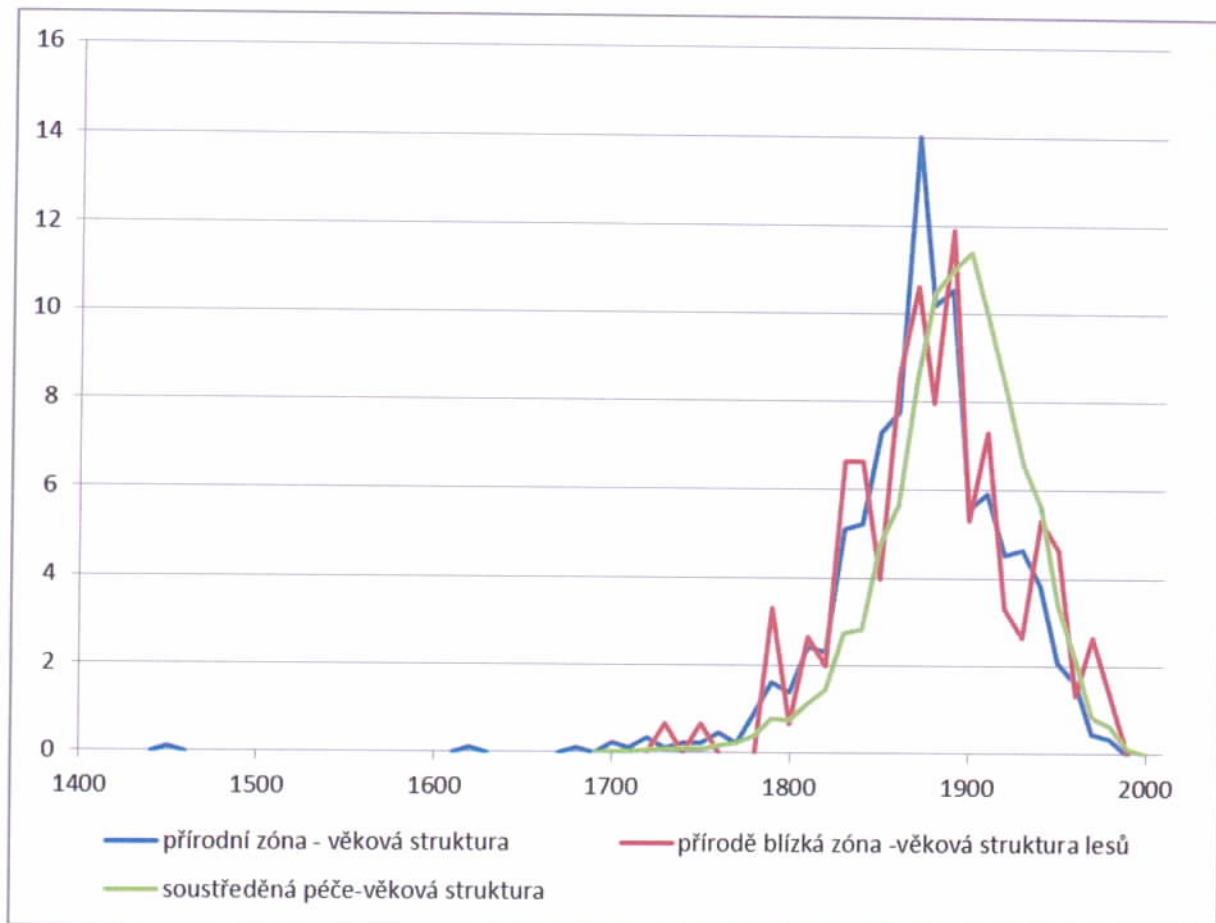
Vážený pane,

dne 19. 8. 2019 Správa Národního parku Šumava (dále jen „Správa“) přijala Váš dopis s žádostí o poskytnutí informace podle zákona číslo 123/1998 Sb., ve kterém požadujete informace:
I: seznam a celkovou rozlohu těchto lokalit, tedy původních lesů (tj. člověkem nijak přímo neovlivněných) na území NP Šumava,
II: informaci, (a) u kterých z těchto lokalit, (b) kdy, a (c) v jakém rozsahu (vyjádření v ha) došlo k jejich rozpadu (popř. rozpadu jejich horního stromového patra),
III: informaci o všech zdokumentovaných rozpadech lesa na území NPŠ včetně uvedení (a) rozsahu uschlého/polomem poničeného lesa, a (b) způsobu řešení v daném případě.

Ad I.

a) Lokality s výskytem několikasetletých stromů: Seznam těchto lokalit nelze poskytnout, neboť neexistuje. Stromy starší 200 let se vykytují s různou intenzitou po celé ploše NP Šumava (průměrný podíl takový stromů z těch, které byly za existenci NP pokáceny a analyzovány je cca 1,7%). Obecně se dá říci, že nejvyšší hustota takto starých stromů je podél hranice s Bavorskem a Rakouskem (podíl přes 5%) a postupně klesá s nadmořskou výškou. Vzhledem k tomu, že takto staré stromy se vyznačují nízkými přírůsty a nevymykají se tedy tloušťkou, je těžké je ve stojících porostech identifikovat. Vzhledem k jejich rozptylu nelze ani přesně stanovit rozlohu lesů, v nichž se tyto stromy vyskytují.

Rámcové rozložení věkové struktury porostů podle navrhovaných zón přikládáme v grafu:

Porovnání věkových struktur lesů NP Šumava podle navrhovaných zón v % zastoupení desetiletého věkového stupně a s připočtením 20 let na výšku pařezů.

b) Formace přírodního lesa s charakterem pralesa tvoří základ současné platné přírodní zóny (původně 1. zóny vymezené v roce 1995), která představuje asi 12% rozlohy NP a vychází z analýz historických lesnických map. Mimo tyto zóny jsou v území rozptýleny stejně staré porosty, které nebyly zařazeny do 1. zón na dalších cca 3% plochy NP Šumava. V těchto porostech byly a jsou zastoupeny smrky ve věku 400 až 600 let. Na základě studia reálné věkové struktury dalších porostů je ale dnes zřejmé, že lesní formace či porostní fragmenty s existencí stromů starých 200 a více let jsou mnohem četnější, jejich přesné hranice nelze zcela přesně identifikovat a nelze tak definitivně určit jejich rozlohu.

c) Lokality původních lesů, které nebyly člověkem přímo ovlivněny, v NP v podstatě neexistují, protože v minulosti bylo celé území určitým způsobem ovlivněno (např. i rašeliniště jsou zčásti odvodněna apod.) Mapu hodnocení stupňů přirozenosti lesních porostů najdete na <https://cz-np-sumava.tmapserver.cz/mapa/zonace-05042019/?c=-801946.2%3A-1159907.1&z=2&lb=osm&ly=hr%2Cad%2Cpa%2Cwms-2451%2Cwms-2450%2Cwms-2732&lbo=1&lyo=>, tato mapa byla vypracována Správou podle Metodiky stanovení stupňů přirozenosti lesů v ČR. (původní les – prales – je zachycen zelenou barvou, v našem případě jsme do této kategorie zahrnuli jen aktivní vrchoviště či jezera, les přírodní je zakreslen hnědou barvou, les přírodě blízký žlutou barvou a les významně pozměněný a významný pro biodiverzitu fialovou barvou, oranžově les nově ponechaný samovolnému vývoji). Kartogram ukazuje, že za přirozené lesní ekosystémy (původní a přírodní lesy) dnes považujeme cca 22 800 ha lesů v NP Šumava

(32,5%), jde o lesy, které jsou člověkem ovlivněny minimálně, nebo jsou bez přímého ovlivnění déle než 50 let, dále jde o lesy nejasné historie, jejichž struktura ale odpovídá modelovému cílovému stavu, lesy, které byly více či méně ovlivněny činností člověka, ale jsou jednotky až desítky let ponechané přírodním procesům. Za částečně pozměněné lesní ekosystémy, tzn. za lesy, které byly v minulosti přímo ovlivněny člověkem, ale jejich současný stav a vývojový trend ukazuje na vysokou přírodní hodnotu a přetrvávající přírodní dědictví považujeme lesy na 16 558 ha (24,2%).

Ad II.

Ke ztrátě většiny korunové etáže vlivem disturbancí došlo na cca 16 500 ha, a to zejména v lesích kategorie přirozených lesních ekosystémů. V porostech Modravských slatí, ve kterých odumřela většina korunové etáže v současné době roste průměrně 22 stromů starších 100 let na 1 ha a cca 1 smrk starší 200 let na 10 ha. V nižších a klimaticky méně exponovaných nadmořských výškách jsou hustoty přeživších starších stromů vyšší.

Ad III.

Na Váš dotaz o přehledu cyklických (přesněji opakovaných) rozpadů horního stromového patra lze odpovědět pouze citacemi z odborných materiálů.

Např. V. Čada po dendrochronologické analýze horských smrčín na Šumavě uváděl v roce 2014 v textu Letokruhy vyprávějí příběh o historii horských smrčín na Šumavě (Šumava zima 2014) tento text:

„Nejzásadnější dobou, kdy vznikaly zkoumané porosty na Šumavě, jsou rozmezí let 1780–90, 1810–30 a 1850–80. Později se vyskytla narušení také v letech 1920 a 1940–60. Faktorem, který způsobil zmíněné silné disturbance, může být vichřice, gradace lýkožrouta smrkového nebo těžba. Je důležité, že tato období se shodují u různých porostů na Šumavě, přičemž nejdůležitější jsou dekády počínaje roky 1780, 1820 a 1860. Taková synchronizace nás vede k domněnce, že události, po nichž se předchozí porosty plošně rozpadly, byly přírodního původu. A podle historické evidence se skutečně v oblasti v letech 1778, 1821 a 1822, 1853–70 vyskytly silné vichřice.“

Doplňujeme, že z historické literatury se lze dopátrat velkých vichřic doprovázených velkými plochami vyvrácených převážně smrkových lesů (před 1710, 1727, 1740, 1764, 1810-1835, 1850-1870, 1929, 1957, 1961, 1984, 1998, 2003, 2007, 2017). Pro většinu historických disturbancí není možné dohledat jejich plošný rozsah, k asanačním zásahům proti šíření lýkožrouta smrkového se přistupovalo až od závěru první poloviny 19. století, přičemž jsou zachovány doklady o tom, že ani kůrovcová gradace mezi roky 1870-1873 nebyla na velkých plochách vůbec efektivně asanována. Podrobnější analýzu odborné literatury Správa neprovádí, doporučujeme žadateli, aby si ji zpracoval sám.

S pozdravem

Ing. Blanka Müllerová
oddělení/kancelář ředitele
Správa Národního parku Šumava

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA

1. máje 260, 385 01 Vimperk
Česká republika / Czech Republic
IČO: 00583171, DIČ: CZ00583171
www.npsumava.cz

(1)